

۶۳۶۸

۶۱۴۵

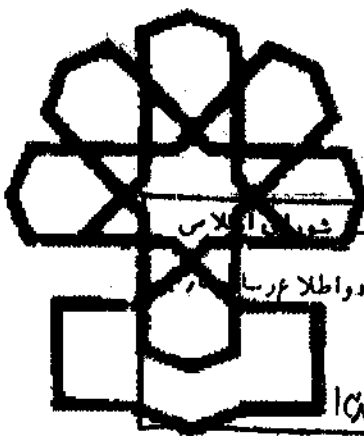
شماره ترتیب چاپ: ۷۸۹
شماره چاپ سابقه: —
شماره دفتر ثبت: ۳۰۷

دوره ششم - سال دوم
۱۳۸۰ - ۱۳۸۱
تاریخ چاپ ۱۳۸۰/۵/۲۲
پژوهشی
مرکز پژوهشی

گزارش کارشناسی درباره لایحه:

وظایف و اختیارات و تغییر نام وزارت پست و تلگراف و تلفن

پیش‌نویس قانون - ویرایش اول

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

کتابخانه و واحد اسناد و اطلاع‌رسانی

شماره: ۱۴۶۹۰

تاریخ: ۱۵، ۱۳، ۱۴۸۰

کمیسیون‌های ارجاعی مشترک (اجتماعی - صنایع و معادن)

کد موضوعی: ۲۰۰

۶۳۶۸

شماره مسلسل:

معاونت پژوهشی

اسفند ۱۳۸۰

کار: دفتر بررسی‌های اقتصادی

وظایف و اختیارات و تغییر نام وزارت پست و تلگراف و تلفن

کد موضوعی: ۲۰۰

۶۳۶۸

شماره مسلسل:

پیشگفتار

پس از تقدیم لایحه «وظایف و اختیارات و تغییر نام وزارت پست و تلگراف و تلفن» به مجلس شورای اسلامی، بررسی تحلیلی و جامع ابعاد مورد نظر این لایحه در دستور کار مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی قرار گرفت. با توجه به عنوان که اهداف و ابعاد تأثیر لایحه را در یک حوزه فرابخشی مدنظر قرار داده است بیست و یک جلسه کارشناسی تحلیلی در طی دو مرحله چندین ماهه برگزار شد. در مرحله اول با همکاری وزارت پست و تلگراف و تلفن، اساتید دانشگاه، کارشناسان مستقل بخش خصوصی، مجلس شورای اسلامی و کارشناسان دفاتر مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ارزیابی عنوان منتخب و مواد لایحه، مورد بازنگری قرار گرفت. پس از طی چندین ماه کار کارشناسی و جلسات ارزیابی و اظهار نظر، کلیات لایحه در شور اول مورد تأیید واقع شد.

نتایج کارشناسی مرحله اول وجود نقاط ضعف و نیازمندی‌های اساسی لایحه را تأکید می‌نمود. با مشخص شدن دامنه نیازمندی‌های لایحه به منظور تحقق اهداف آن، مرحله دوم کارشناسی با هدف پوشش نقاط ضعف و تعیین نیازمندی‌های لایحه و ارائه پیشنهادهای قانون آغاز گردید. این مرحله نیز با همکاری وزارتخانه مربوطه،

صاحب نظران و اساتید برجسته دانشگاه‌ها، کارشناسان مستقل دستگاه‌ها و بخش خصوصی و کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با طی روزها و ماه‌ها کار کارشناسی عمیق و با ارائه پیش‌نویس قانون به اتمام رسید و ماحصل آن همراه با گزارش توجیهی ارائه می‌گردد. همکاران علمی ذیل در بررسی و تحلیل لایحه ما را یاری نمودند (به ترتیب حروف الفباء):

۱. دکتر مرتضی آنالونی
- رئیس دانشکده کامپیوتر دانشگاه علم و صنعت
۲. دکتر محمد کاظم اکبری
- رئیس دانشکده کامپیوتر و فناوری اطلاعات
- دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۳. دکتر سید هاشم لوره‌ای
- استاد دانشگاه صنعتی شریف
- میرزمانی
۴. مهندس بهمن بزرگر
- کارشناس ارشد بخش پست و مخابرات سازمان
- مدیریت و برنامه‌ریزی
۵. دکتر بصیری
- مدیر بخش پست و مخابرات سازمان مدیریت
- و برنامه‌ریزی
۶. دکتر علی اکبر جلالی
- رئیس پژوهشکده دانشگاه علم صنعت، محقق
- فناوری اطلاعات و بنیانگذار دهکده‌های
- اینترنتی و شهر اینترنتی کیش در ایران
۷. مهندس نصر... جهانگرد
- معاونت طرح و برنامه وزارت پست و تلگراف
- و تلفن
۸. دکتر فریده خلعتبری
- کارشناس مستقل و مشاور وزیر ارشاد اسلامی
۹. دکتر مسعود شفیعی
- معاونت آموزش، تحقیقات و فناوری وزارت
- پست و تلگراف تلفن
۱۰. دکتر منصوره رحیمی نیک
- رئیس واحد کارشناسی ارشد دانشکده مدیریت
- دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز

۱۱. مهندس قاسم رمضانپور
نرگسی
معاونت پارلمانی وزارت پست و تلگراف و
تلفن
۱۲. دکتر رویا طباطبایی یزدی
مدیر دفتر بررسی‌های اقتصادی مرکز
پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
۱۳. مهندس حمید علیپور
معاونت مسئول کمیته IT وزارت پست و
تلگراف و تلفن و کارشناس ارشد شرکت دیتا
۱۴. محمدرضا فارسیان
کارشناس دفتر بررسی‌های اقتصادی مرکز
پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
۱۵. مهندس برات قنبری
رئیس مرکز تحقیقات شرکت مخابرات ایران
۱۵. دکتر علی کرمانشاه
معاونت بین‌الملل وزارت پست و تلگراف و تلفن
۱۷. دکتر بهزاد مشیری
دانشیار گروه مهندسی کامپیوتر دانشگاه تهران
۱۸. مهندسی سیدعلی اکبر
نماینده محترم مجلس شورای اسلامی
- موسوی خوئینی
۱۹. مهندس سعید مهدیون
مشاور مدیرعامل و مسئول کمیته IT وزارت
پست و تلگراف و تلفن
۲۰. دکتر ناصر میرسپاسی
رئیس واحد دوره دکتری مدیریت دانشگاه آزاد
اسلامی
۲۱. مهندس محمود نظاری
مدیرعامل شرکت همکاران سیستم
۲۲. دکتر علی یزدیان
عضو هیأت علمی دانشکده برق و کامپیوتر
دانشگاه تربیت مدرس و مسئول هماهنگی
پروژه‌های IT در توسعه ICT وزارت پست و
تلگراف و تلفن

و همچنین دفاتر امور زیربنایی و برنامه و بودجه مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی که در این مراحل ما را یاری نمودند.

اولین مؤسسه پستی در ایران در سال ۱۲۵۱ هـ ش پس از سفر ناصرالدین شاه به فرنگ راه‌اندازی شد و در سال ۱۲۵۸ هـ ش به وزارت پست تبدیل شد. در سال ۱۲۵۴ هـ ش نیز اداره تلگراف به «وزارت تلگراف» تغییر وضعیت داد. این دو وزارتخانه در سال ۱۲۸۷ هـ ش در هم ادغام شده و «وزارت پست و تلگراف» به وجود آمد. نخستین زنگ تلفن در سال ۱۲۶۹ هـ ش به صدا درآمد، اداره مخابرات ایران در سال ۱۳۰۸ با مصوبه هیأت وزیران در وزارت پست و تلگراف ادغام شده و «وزارت پست و تلگراف تلفن» به وجود آمد.

در سال ۱۲۶۹ هـ ش بین دو ایستگاه ماشین دودی و شهری ارتباط تلفنی برقرار شد، بعد از آن بین کامرانیه و عمارت وزارت جنگ و سپس سلطنت آباد و عمارت سلطنتی تهران ارتباط تلفنی دایر شد. اول آبان ۱۳۰۵ تلفن جدید روی ۲۳۰۰ کابل آماده بهره‌برداری شد و سپس در شهریور ۱۳۲۰ همزمان با خروج نیروهای متفقین از ایران خطوط جدید کاربر که توسط آنان دایر شده بود، خریداری شد.

از نخستین زنگ تلفنی که در سال ۱۲۶۹ هـ ش برای بصیرالممالک به صدا درآمد مخابرات ایران عمری ۱۱۱ ساله را پشت سر گذاشته است و اینک دنیایی را پیش رو دارد که برای ماندن در آن لاجرم باید خود را با پیشرفت‌های روز جهان همگام سازد.

گسترش شبکه تلفن در ایران طی دو مرحله به وجود آمد، نخستین دوره را می‌توان به سال‌های اولیه دهه ۱۳۲۰ و پس از جنگ جهانی دوم مربوط دانست و دوره دوم سال‌های پس از جنگ ایران و عراق از سال ۱۳۶۸ که مخابرات وارد عرصه تازه‌ای شد.

روند توسعه کیفی و کمی مخابرات از مرحله تلفن مغناطیسی تا مرحله خودکار به روند توسعه کیفی و کمی مخابرات از مرحله تلفن مغناطیسی تا مرحله خودکار به تدریج ادامه یافت، در سال ۱۳۴۳ استفاده از شیوه میکروویو در مخابرات ایران آغاز و به دنبال آن در سال ۱۳۴۵ نخستین کارخانه مخابراتی ایران تأسیس شد. راه‌اندازی و بهره‌برداری از ایستگاه زمینی ماهواره‌ای اسدآباد همدان و استفاده از اولین کابل ارتباطی بین شهری

بین تهران و کرج از اقدامات بعدی بود.

در سال ۱۳۴۹ مرکز تحقیقات مخابرات پایه‌گذاری شد و در همان سال صنایع مخابراتی راه دور ایران به منظور تولید تجهیزات مخابراتی راه دور شکل گرفت.

از سال ۱۳۵۷ تا سال ۱۳۶۳، ۳۵۱ هزار شماره در کشور دایر شد، در سال ۱۳۶۳ روستا به شبکه ارتباطی کشور پیوست و ۱۰۱ شهر ارتباط بین شهری یافتند و ۴۰۰۸۳ تلفن همگانی شهری و بین شهری راه اندازی شد، در سال ۱۳۶۷ نخستین کابل «هم محور» بین شهری از تهران به اصفهان متصل شد و در سال ۱۳۶۸ نخستین مرکز سوئیچینگ دیجیتال دانشگاه تهران به بهره‌برداری رسید. کارخانه کابل‌های مخابراتی یزد، در سال ۱۳۶۸ به بهره‌برداری رسید و در همان سال نخستین خط کابل نوری بین تهران و کرج راه اندازی شد. این مهم‌ترین تحول در سیستم مخابراتی کشور بود و پس از آن در سال ۱۳۷۰ بهره‌برداری از نخستین موج‌گیرهای اینمارست^۱ آغاز شد و در سال ۱۳۷۲ نخستین موج‌گیرهای وی ست^۲ (VSAT) به بهره‌برداری رسید. در همین سال بهره‌برداری از مراکز دیجیتال در هشت شهر کشور آغاز شد و در سال ۱۳۷۳ نخستین تلفن‌های همراه به بهره‌برداری رسید و دو سال بعد در سال ۱۳۷۵ تلفن همراه در سطح ۳۵ شهر گسترش یافت و یک میلیون شماره تلفن همراه طراحی شد. در همین سال اتصال ۹۰ شهر کشور به شبکه ارتباطات داده‌ها (Data) و توسعه شبکه وی ست (VSAT) به میزان ۷۰ درصد صورت گرفت. با تمام این وجود، کشور ما حدود ۲۰٪ از ترکیه و امارات عقب است چراکه با گسترده‌گی کمیت من جمله در ارائه تلفن همراه اصل کیفیت به عنوان مهم‌ترین نقش در رضایت تقاضاکنندگان و مصرف‌کنندگان مطرح و مؤثر بوده است و این بدان علت است که طراحی شبکه تلفن همراه در کشور از ابتدا براساس یکسری اصول علمی و منطقی پایه‌گذاری نشد. بدین ترتیب ابتدا شبکه‌ای راه‌اندازی شد که ظرفیت گنجایش سرویس دهی حداکثر ۴۰۰ الی ۵۰۰ هزار شماره را به سختی پذیرا بود اما با واگذاری روز افزون و بیش از حد آن، اقدام به افزایش میزان گنجایش همان شبکه را نمودند، که این

۱. دیش‌های مخابراتی هستند که برای ارتباط با ماهواره اینمارست در خصوص استفاده از حمل و نقل شبکه دریا (و قوری) کاربرد دارند و موج‌گیرها به صورت فیلتر امواج عمل می‌کنند.
۲. دیش‌های مخابراتی هستند که برای ارتباط با ماهواره وی ست در خصوص ارتباط ماهواره‌ای تلفن، تبادل Data و هدایت امواج کاربرد دارند.

خود پیامدهای فعلی را به همراه داشته است.

۲. پیشینه و اهداف لایحه در برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

در چارچوب رشد و توسعه‌ای که با توجه به اهداف برنامه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مدنظر است، ارتباطات و تکنولوژی‌های جدید ارتباطی به صورت یکی از زیربناهای اصلی مطرح است. مخابرات به عنوان یکی از محورهای عمده ارتباطات، با توجه به پیچیدگی‌های آن از حساسیت خاصی برخوردار است. در سال‌های پس از انقلاب در برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران انفورماتیک جایگاه معینی نداشت و در لایحه برنامه دوم نیز برای انفورماتیک، اهداف، سیاست‌ها و برنامه‌های اجرایی مختصری تدوین و لحاظ گردید. با پیگیری و مباحث متعددی که از سوی شورای عالی انفورماتیک کشور از سال ۱۳۶۸ به بعد با وزارت پست و تلگراف و تلفن و شرکت مخابرات ایران در زمینه انفورماتیک، انتقال داده‌ها (Data) و IT صورت گرفته در حال حاضر هیچ گونه برنامه کارشناسی مدونی در خصوص نحوه تغییر بنیادی ساختار مجموعه از سوی این وزارت و شرکت مخابرات ایران تهیه و تدوین نشده است.

با به وجود آمدن مقدمات تهیه برنامه سوم توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور (سند برنامه سوم) زمینه‌های حضور این فناوری در برنامه سوم مهیا شد و با تأکید بر ضرورت نگرش نوین و توجه لازم به فناوری اطلاعات در کلیه زمینه‌ها و بررسی عملکرد گذشته، وضع موجود، مشکلات و تنگناها و نقاط ضعف و قوت ساختاری و عملکردی و تحلیل وضعیت فعلی این فناوری، جایگاه مناسبی برای آن در نظام برنامه‌ریزی پیشنهاد شد.

رهتمودهای اصلی (مندرج در فصل سیزدهم سند برنامه) که در ستاد برنامه‌ریزی تهیه و پس از اصلاح در هیأت وزیران به تصویب رسیده به صورت زیر است:

۱. استفاده همگانی از فناوری اطلاعات به منظور حفظ منافع ملی و عرضه مواریث

فرهنگی، ملی و اسلامی از طریق افزایش تسهیلات، بهبود خدمات، فراهم کردن امکانات آموزش عمومی، استانداردها، مقررات، توسعه شبکه‌های اطلاعاتی و فرهنگ تبادل اطلاعات.....

۲. فناوری اطلاعات در سازمان‌های دولتی و غیردولتی به منظور استقرار نظام ملی اطلاع‌رسانی و افزایش ظرفیت‌های علمی و توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور از طریق پایه‌گذاری تحقیقات بنیادی و کاربردی در این زمینه و تقویت صنعت نرم‌افزار و سخت‌افزار برای حضور مؤثر و همه‌جانبه در صحنه‌های جهانی گسترش می‌یابد و..... پس از تدوین مجموعه سیاست‌های استراتژیک و برنامه‌های عملیاتی توسط ستاد برنامه‌ریزی و پیشنهاد آن به مراجع مربوطه، در نهایت در سند برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۳-۱۳۷۹) در حوزه‌های فرابخشی قسمت دوم فصل ۱۳ تحت عنوان فناوری اطلاعات به صورت تحلیلی به موضوع پرداخته شده و پس از بررسی روندها و گرایش‌ها، شناخت و تبیین وضع موجود و تحلیل مشکلات و نارسایی‌ها، به فناوری اطلاعات به عنوان محور توسعه اشاره شده و خطوط اصلی ساختاری، نهادی و سیاستی به صورت زیر بیان شده است.

نرم‌افزار

- ایجاد تمهیداتی برای تعادل سودآوری بین این وضعیت و صنعت سخت‌افزار در کشور،
- تدوین سیاست‌ها و قوانین صریح و روشن در زمینه حمایت از نرم‌افزار،
- ایجاد امکاناتی برای کم کردن فاصله فناوری موجود در کشور با فناوری روز دنیا،
- ایجاد تمهیداتی برای به کارگیری متدولوژی و استانداردهای بین‌المللی در داخل کشور،
- ایجاد امکانات برای انجام تحقیقات و آموزش‌های مناسب در کلیه سطوح این صنعت.

سخت‌افزار

- برطرف کردن محدودیت‌های ناشی از نظام اجرایی کشور درباره ورود قطعات و تولید

سیستم با توجه به سرعت بالای تغییرات تکنولوژیک در این صنعت،
- ایجاد و اجرای تحقیق و توسعه کارآمد.

نیروی انسانی

- ایجاد سیاست‌های مدون و یکپارچه برای تربیت نیروی انسانی،
- توجه و تأکید بر کیفیت به جای کمیت،
- متناسب کردن نیازهای کشور با آموزش‌های لازم.

مخابرات

- ایجاد بستر مناسب مخابراتی برای انتقال داده‌ها،
- فراهم کردن تمهیداتی برای حضور مناسب بخش خصوصی برای انجام فعالیت‌های
مخابراتی IT در کشور.

اطلاعات

- اهمیت دادن به محتوای اطلاعات (Content) در سطوح مختلف کشور و دستگاه‌های
دولتی و خصوصی،
- ایجاد امکاناتی برای انتقال صحیح (Transfer) در سطوح مختلف کشور.

مدیریت

- ایجاد سازمان قوی برای برنامه‌ریزی و توسعه فناوری اطلاعات در کشور،
- تدوین استانداردهای ملی و مقررات لازم برای هر بخش.
- توضیح این‌که فصل مذکور در سند برنامه سوم، از قانون برنامه حذف شده است.

به نظر می‌رسد که پس از گذشت یک دهه و اندی از مباحث انفورماتیک و IT در وزارت و شوراهای عالی انفورماتیک و اطلاع‌رسانی، نیاز به نگرشی جامع جهت تحولات بنیادین و اساسی و ایجاد قابلیت‌ها به منظور رشد و توسعه فناوری اطلاعات در کشور احساس می‌شود. که در لایحه ارائه شده دولت به مجلس شورای اسلامی که بدین منظور تهیه شده، چنین نگرشی مشهود نیست از جمله:

۱. این لایحه با توجه به عنوان جدید وزارت که حوزه آن بسیار فراگیر و فرابخشی می‌شود و نیز با توجه به موارد وظایف و اختیارات پیشنهاد شده مندرج در آن پاسخگوی حتی وظایف اصلی وزارت نیست. در واقع برخی از بندهای ماده ۱ مربوط به بخش پست و مخابرات و از مقوله تصدی است. ضمن این‌که در این قسمت از لایحه از الفاظی و افعالی استفاده شده است که روشن و قابل تحلیل نیست و معلوم نیست که وزارت چه وظایفی را باید انجام دهد؟ از جمله بند ۶- زمینه سازی برای مشارکت بخش غیردولتی، بند ۸- فراهم کردن زمینه مشارکت بخش غیردولتی، بند ۱۲- زمینه سازی برای دستیابی و استفاده از فناوری‌های جدید، بند ۱۴- فراهم نمودن زمینه مشارکت بخش غیردولتی در فناوری اطلاعات و... در واقع تمامی این الفاظ تکراری در بندهای مختلف بیانگر این مطلب هستند که وزارت جدید متولی ورود بخش خصوصی و هدایت آن در این فعالیت‌ها خواهد بود اما از مهم‌ترین و اساسی‌ترین بحث و بخش که مرجع تنظیم مقررات و آیین‌نامه‌ها (Regulatory Authority) و تضمین‌کننده ورود و چگونگی استمرار حضور بخش خصوصی و تعاونی و نیز از اصلی‌ترین ساختارهای وظایف حاکمیت وزارت جدید است اصلاً بحثی به میان نیامده است و استقلال و جدا بودن این نهاد از مسائل سیاسی یکی از مشکل‌ترین موانعی است که وجود دارد. بندهای دیگر نیز به نوعی بیانگر این مطلب هستند که لایحه ارسالی مستلزم بررسی کارشناسانه دقیق و بیشتری است. چرا که در ماده ۲ لایحه نیز شرح تفصیلی وظایف وزارتخانه جدید با الهام از ماده ۲ قانون برنامه سوم توسعه نشأت گرفته خواهد شد. ماده ۲ قانون برنامه سوم

بر اصلاح ساختاری بخش‌های دولتی و کاهش تصدی‌ها به منظور تقویت تهیه نقش حاکمیت و توسعه مشارکت بخش خصوصی تأکید دارد، لیکن به نظر نمی‌رسد انتقال وظیفه‌ای در وزارت قابل واگذاری به وزارتخانه دیگر است و کلیه وظایف ملی و استانی می‌باید از یک سیاستگذاری خاص و وحدت رویه برخوردار باشد و تفکیک رویه‌ها و وظایف منطقی به نظر نمی‌رسد. در ماده ۳ لایحه با توجه به آن که از زمان ارائه آن به مجلس شورای اسلامی جهت بررسی و تصویب تا پایان سال ۱۳۸۰ چند ماهی باقی نمانده بود و این لایحه با توجه به گستردگی اهداف آن به منظور ارزیابی جامع برنامه‌ریزی تحولات اساسی مستلزم زمان کافی است، لذا تغییر در اعتبارات سال ۱۳۸۰ ضرورت نخواهد داشت. در صورت تصویب نیز، وزارتخانه جدید نمی‌تواند تغییرات گسترده‌ای را به انجام برساند و در ماده ۴ لایحه عملاً مشخص نیست که چه قوانینی مغایر با این لایحه در وزارتخانه وجود دارند.

۲. از آن جایی که دانش، محصول نهایی فناوری اطلاعات است و می‌تواند در هر شکل و قالب و به هر میزانی باشد، لذا در دنیای فردا، IT به عنوان یک فناوری مادر، که میزان پیشرفت هر مملکتی با آن سنجیده خواهد شد، تبدیل خواهد گشت، از این رو است که توجه به این بخش و نحوه تدوین قوانین مربوطه میزان تأثیرگذاری و نقش فناوری اطلاعات (IT) در رشد و نحوه پیشرفت جوامع مختلف از اهمیت خاصی برخوردار است. استفاده و کاربرد IT برای رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در جوامع، توجه بسیاری از سیاستگذاران و برنامه‌ریزان کلان کشورهای مختلف را جلب کرده است. تدوین استراتژی ملی برای توسعه فناوری اطلاعات ایران در جهت کمک به تحقق برنامه‌های پنج ساله کشور نقش بسیار مهمی خواهد داشت. دنیای فناوری همواره با تغییر و تحول روبرو است و روندها و گرایشات، سریع‌تر از همیشه در حال پیدایش و اضمحلال هستند. لذا در تدوین استراتژی ملی فناوری اطلاعات لازم است یک مجموعه بهینه از کاربردهای فناوری اطلاعات که متناسب با قابلیت‌ها و استعدادهای ملی کشور بوده و در تحقق برنامه‌ها و اهداف کلان بخش‌های مختلف کشور نیز بیشترین تأثیر را دارند، انتخاب گردد. انتخاب یک مجموعه بهینه از

کاربردهای فناوری اطلاعات نیازمند یک مدل سازی پیچیده در سه محور تحقیقاتی فناوری های کلیدی تأثیرگذار و تأثیرپذیر از توسعه فناوری اطلاعات، بخش های مختلف بهره بردار از فناوری اطلاعات و کاربردهای فناوری اطلاعات است. سیاستگذاری در مورد فناوری اطلاعات فرابخش بوده و از حساسیت فوق العاده بالایی برخوردار است زیرا کاربرد این فناوری در کلیه ابزارها و سیستم های طراحی، آموزشی، فرآیند تولید و صنعت، علوم و تحقیقات، انرژی، بودجه و دارایی، بهداشت و درمان، بازرگانی، سرویس های دولتی، سرویس های قضایی و دادگاه ها، سیستم های دفاعی و قضایی، انتظامی، توسعه اشتغال، صدا و سیما و... رایج خواهد شد.

در حال حاضر دستگاه ها و بخش های بسیاری، فعالیت های غیرمنسجم و بدون انشاء استراتژی و مرزبندی مشخصی را در امور نرم افزار و سخت افزار انجام می دهند. از این رو در امور سیاستگذاری و حاکمیتی فناوری اطلاعات (IT) وجود یک ساختار فرابخشی به منظور اعمال حاکمیت و سیاستگذاری فراگیر و توسعه بخشی، ضروری و منطقی به نظر می رسد. از این دیدگاه بسط و توسعه فناوری اطلاعات با توجه به ابعاد گسترده آن که هر دستگاهی را شامل می شود، از عهده یک وزارتخانه خاص خارج بوده و همکاری تمام ارکان کشور از جمله قوای سه گانه و همکاری داوطلبانه تولیدکنندگان تجهیزات و ارائه کنندگان خدمات مربوطه ضروری است. همچنین توسعه و پیشرفت فناوری اطلاعات، صنعت نرم افزار و سخت افزار و صنعت ارتباطات اموری هستند که مستلزم انطباق، ارتباط و همبستگی اقلامی از جمله استراتژی ها (Strategies)، سیاست ها (Policies)، قوانین (Laws)، مقررات (Regulations)، طرح ها (Plans) و مسائل فنی (Technical criteria) می باشد.

از این منظر ضروری است که ساختار تعیین کننده استراتژی ها و سیاست ها از ساختارهای تدوین مقررات و آیین نامه ها و بخش های اجرایی به دقت از یکدیگر تفکیک شده و تا آن جا که مقدور است اقدامات اجرایی از مجرای بخش های خصوصی و تعاونی و از طریق تدوین مقررات آزادسازی فعالیت های مربوط به ارتباطات و فناوری اطلاعات به انجام برسد. لذا در جهت انجام اقدامات هماهنگ در دولت برای گسترش فناوری اطلاعات در جامعه و تبدیل آن به جامعه اطلاعاتی و همچنین در جهت ارائه

تسهیلات به آحاد مردم و اطمینان از گسترش استفاده مطلوب از فناوری اطلاعات در کلیه اقشار جامعه و دولت، منطقی تر آن است که ساختار عالی سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، مدیریت و... تشکیل گردد که این ساختار می‌تواند از کمیسیون‌های راهبردی و گروه‌های کارشناسی مختلفی برخوردار باشد یا این‌که به نوعی گروه‌های فوق در پیکره اصلی دستگاه‌های اعضای ساختار تبیین شده باشند.

۳. جهت تحقق سیاست‌ها، برنامه‌ها، استراتژی‌ها و اهداف تعیین شده، نیاز به یک ساختار مستقل به منظور تنظیم مقررات و آیین‌نامه‌ها، رسیدگی به شکایات و تخلفات و امور دیگر حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات است. در اصل این ساختار به منظور تحقق اهداف و نیز بررسی اولیه و حل اختلافات نقش ایفا می‌نماید.

۴. در حوزه وزارت پست و تلگراف و تلفن، شرکت‌ها و سازمان‌های متعددی با ساختارهای سنتی و برخی ناکارآمدی‌های خاص و نیز با قوانین و اساسنامه‌های مختلف وجود دارند که تمامی این قوانین در فضایی تدوین شده‌اند که در ذهن قانونگذار نه خصوصی سازی مطرح بوده و نه نوع نگرش و دیدگاهی نسبت به واژه فناوری اطلاعات. پس ضروری است تمامی قوانین مربوطه، به منظور تحولات اساسی ساختاری تغییرات بنیادی وزارت و نحوه این تحولات، تغییرات و ظرفیت‌سازی‌ها و توسعه قابلیت‌ها و انطباق با این قانون و نیز در جهت واگذاری بخش‌های قابل واگذاری به بخش خصوصی و غیردولتی و همچنین ارائه خدمات نوین مطابق با استانداردهای بین‌المللی و رشد سرمایه‌گذاری خصوصی در بخش به نحوی مورد تجدید نظر قرار گیرند. نکته قابل توجه در این مرحله تعیین استراتژی‌های برنامه‌های «ایجاد تغییر» و «فرایند تغییر» است که تغییر در افراد، ساختار، تکنولوژی و فرایندهای سازمانی را شامل می‌شود. استراتژی‌ها و ساختار سازمان ارتباط بسیار نزدیکی به هم دارند؛ ساختار صحیح وسیله‌ای برای تحقق استراتژی سازمان محسوب می‌شود.

۵. در لایحه، چگونگی واگذاری بخش‌های مختلف فضای فرکانسی کشور به دستگاه‌های مربوطه و همچنین ساختار سازمانی مستقل این سازوکار که تنظیم‌کننده و کنترل‌کننده باند‌ها و فضای فرکانسی کشور است مشخص نشده است. با توجه به وجود

معیارها و جداول استانداردهای بین‌المللی، نیاز به یک ساختار مستقل ضروری به نظر می‌رسد.

۶. یکی از موارد بحث‌انگیز در دنیای فناوری اطلاعات بحث مصرف‌کننده است. رعایت حریم حقوقی و مالکیت معنوی مصرف‌کننده و همچنین جلوگیری از سوء استفاده‌های بخش‌های خصوصی، تعاونی و دولتی از حقوق شهروندان از جمله مواردی است که لحاظ آن در لایحه ضروری است و مصرف‌کننده باید به عنوان گیرنده خدمات از جایگاه ویژه‌ای برخوردار باشد و تمامی فعالیت‌ها به سمت رضایت و رفاه مردم سوق پیدا کند.

۷. ^۱ ASP و ^۲ ISPها از بخش‌هایی هستند که موجب گسترش کاربرد اطلاعات در جامعه می‌شوند. لذا برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری برای حضور گسترده این بخش‌ها ضروری است.

۸. انتقال داده و اطلاعات باید با وسعت و سرعت بیشتر صورت پذیرد، لذا اتخاذ برنامه‌هایی به منظور افزایش پهنای باند و... ضروری به نظر می‌رسد.

۹. اصولاً چنین قوانینی که شامل اصطلاحاتی با مفاهیم مختلف و مشترک است از یک فصل جداگانه‌ای جهت تعاریف الفاظ و اصطلاحات استفاده می‌شود که به نظر می‌رسد در این قانون برای مشخص شدن مرزها و شمول هر کدام از اصطلاحات تعاریف ویژه‌ای لازم است.

---

1. Application service provider.

2. Internet service provider.

هدف: تدوین یک قانون برای انسجام و تمرکز سیاست‌گذاری فرابخشی صنعت فناوری اطلاعات و اصلاح ساختار، اصلاح خدمات و امور پستی و مخابراتی

سیاست‌های کلی

۱. اعمال نقش حاکمیت از طریق سیاست‌گذاری فرابخشی، برنامه‌ریزی با توجه به تغییرات روزافزون، هدایت، حمایت و نظارت بر ارتباطات و صنعت فناوری اطلاعات؛
۲. تقویت نقش و تأثیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در توسعه بخش‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور؛
۳. تعیین تمهیدات لازم برای سرمایه‌گذاری، بسط مشارکت و حضور، فعالیت‌ها و رقابت سالم بخش خصوصی؛
۴. احتراز از دخالت در امور تصدی و حداکثر واگذاری آن به بخش خصوصی؛
۵. برنامه‌ریزی، هدایت و حمایت از گسترش دانش، فناوری و رشد کاربرد منابع انسانی متخصص در این قلمرو؛
۶. گسترش کمی و کیفی زیرساخت، ظرفیت‌ها و امکانات مورد نیاز برای حداکثر کردن دسترسی آحاد مردم به خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات؛
۷. تضمین ارائه کلیه خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات در سراسر کشور با کیفیت مطلوب و تعرفه مناسب؛
۸. رعایت حریم و حق دسترسی مردم به ارتباطات و فناوری اطلاعات و رعایت قانون مالکیت معنوی؛
۹. به رسمیت شناختن و ارتقاء جایگاه مصرف‌کننده به عنوان ناظر؛
۱۰. تمرکز نقش نهادهای حاکمیتی در قلمرو سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هدایت و نظارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و حذف نقش حاکمیتی نهادهای موازی حاکمیتی؛
۱۱. ارتقاء نقش و جایگاه کشور در قلمرو ارتباطات و فناوری اطلاعات مطابق با

معیارها و سطوح بین‌المللی؛

۱۲. اتخاذ تمهیدات و سیاستگذاری لازم برای توسعه اشتغال و آموزش از طریق صنعت فناوری اطلاعات.

موضوعات مهم

۱. تشکیل یک ساختار فراهی تخصصی جهت فرایند سیاستگذاری، تعیین استراتژی ملی زیرساخت اطلاعات، برنامه‌ریزی، هدایت، حمایت و نظارت بر صنعت فناوری اطلاعات؛

۲. نحوه تغییرات، تحولات اساسی و انطباق ساختار فعلی وزارت با این قانون؛

۳. نحوه ظرفیت‌سازی و ایجاد قابلیت حداکثر برای ارائه خدمات بهینه مربوطه

(System Provider)؛

۴. نحوه اصلاح ساختار و تنظیم فعالیت‌های خدمات پستی و مخابراتی؛

۵. تشکیل یک ساختار مستقل برای تنظیم و نحوه استفاده از امکانات محدوده و

باندهای فراکانسی کشور؛

۶. تشکیل یک ساختار مستقل به منظور تمهید مقررات و آیین‌نامه‌ها با توجه به

تغییرات روزافزون برای تنظیم امور و بازار بخش (Regulatory Authority)؛

۷. نحوه اعمال ضوابط و به کارگیری متدولوژی و استانداردهای بین‌المللی برای

ارتقاء کیفیت خدمات مربوطه و نمونه محصول در بازار کشور و کم کردن فاصله فناوری

موجود در کشور با فناوری روز در سطح بین‌الملل؛

۸. نحوه ایجاد، نگهداری و توسعه پی بستر شبکه‌های اطلاعاتی مادر در کشور؛

۹. نحوه برنامه‌ریزی برای توسعه و به کارگیری مناسب از سخت‌افزار، نرم‌افزار،

آموزش منابع انسانی و نگهداری در زمینه فناوری اطلاعات؛

۱۰. نحوه تنظیم چارچوب قوی و خط‌مشی متجانس برای حمایت از حریم

خصوصی شهروندان به منظور جلوگیری از سوءاستفاده‌های دستگاه‌های دولتی و بخش

خصوصی و رعایت قانون مالکیت معنوی؛

۱۱. نحوه مشارکت و همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط اعم از دولتی و بخش غیردولتی

با ساختار جدید؛

۱۲. نحوه مشارکت و برنامه‌ریزی برای حمایت و شتاب دادن به گسترش تحقیق و

توسعه R & D؛

۱۳. تمهیدات لازم به منظور تشویق و گسترش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در

امور مربوطه؛

۱۴. تشکیل یک ساختار فرابخشی مستقل به منظور برنامه‌ریزی، تنظیم و مدیریت

ارتباطات فضایی و ماهواره‌ای.

ماده ۱- به منظور فراهم آوردن موجبات انتظام، انسجام و توسعه ارتباطات و صنعت فناوری اطلاعات و استفاده بهینه و کاربردی از فناوری اطلاعات و ارتباطات و اصلاح ساختار امور پستی و مخابراتی در کشور، وزارت پست و تلگراف و تلفن به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات^۱ که از این پس در این قانون وزارت نامیده می‌شود تغییر نام می‌یابد و هدف آن به شرح ذیل است:

«تمرکز اعمال حاکمیت در بخش ارتباطات و صنعت فناوری اطلاعات کشور، تعیین استراتژی‌ها و سیاست‌های کلان، تدوین ضوابط و استانداردهای بین‌المللی و به روز رسانی آن‌ها منطبق با تغییرات و رشد فناوری‌های مربوطه و نظارت بر حسن اجرای آن‌ها و همچنین سیاستگذاری در جهت افزایش دسترسی آحاد مردم به حداکثر خدمات بهینه ارتباطی و صنعت فناوری اطلاعات، آموزش و نگهداری منابع انسانی و تقویت توانایی در زمینه فناوری ارتباطی و اطلاعات، هدایت و حمایت استراتژی توسعه صنعت نرم‌افزار از طریق ارتقاء کیفیت و کمیت فعالیت‌های مهندسی نرم‌افزار و سخت‌افزار، فراهم نمودن شرایط حضور در بازارهای جهانی و گسترش آن، توسعه فرصت‌های شغلی در بخش‌های مربوطه، فراهم نمودن و توسعه سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی، رعایت مالکیت معنوی، ارائه بهینه کلیه خدمات مربوطه، ارتقاء جایگاه شهروندان به عنوان مقام ناظر و فراهم نمودن زمینه همکاری و مشارکت حداکثر بخش خصوصی».

ماده ۲- اصطلاحات مندرج در این قانون در معانی زیر مورد استفاده قرار می‌گیرد:

۱-۲- ارتباطات: ارتباطات شامل فعالیت‌های امور ارتباطی پستی و مخابراتی است به نحوی که با به‌کارگیری امکانات و تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مورد لزوم، فعالیت‌ها و خدمات مرتبط سبب انتقال، ارسال یا مبادله هر نوع داده، پیام و اطلاعات

۱. اسامی دیگر پیشنهادی عبارتند از: الف) وزارت فناوری تبادل اطلاعات، ب) وزارت فناوری اطلاعات و ارتباطات، ج) وزارت فناوری اطلاعات ارتباطات، د) وزارت فناوری ارتباطات و اطلاعات، ه) وزارت فناوری ارتباطات اطلاعات، ح) وزارت پست و ارتباطات الکترونیک، ط) وزارت فناوری اطلاع‌رسانی.

اعم از صوت، نوشتار و تصویر، مرسوله و محموله از طریق شبکه‌های مخابراتی، پستی و رایانه‌ای گردد؛

۱-۲-۱- ارتباط پستی: شامل قبول، مبادله و توزیع مرسولات و محمولات پستی و پست الکترونیک و تبادل اسناد مالی و وجوه از طریق پست مالی می‌شود.

۲-۱-۲- ارتباطات مخابراتی: شامل مبادله پیام و داده‌های صوتی و تصویری و کتبی از طریق شبکه‌های سیم، کابل نوری و رادیویی، ماهواره‌ای و رایانه‌ای است.

۲-۲- ارتباطات فضایی: منظور از ارتباطات فضایی، هر نوع ارتباطات رادیویی و نوری بالای جو زمین است که در آن از یک یا چند ایستگاه فضایی و سایر وسایل و تجهیزات موجود در فضا یا تجهیزات زمینی مربوطه استفاده می‌گردد. چنانچه ارتباطات فضایی ماهواره‌ای در زیر جو زمین برقرار باشد مشمول این تعریف می‌گردد.

۲-۳- اصطلاحات مربوط به طیف فرکانس امواج رادیویی، مدیریت طیف فرکانس امواج رادیویی، جدول ملی تخصیص فرکانس

۱-۲-۳- طیف فرکانس امواج رادیویی: عبارت است از امواج الکترومغناطیسی با فرکانس‌های قراردادی زیر ۳۰۰۰ گیگاهرتز منتشره در فضا بدون هدایت مصنوعی.

۲-۳-۲- مدیریت طیف فرکانس امواج رادیویی: عبارت است از سیاستگذاری فرابخشی و برنامه‌ریزی جامع در زمینه بهره‌برداری از طیف امواج الکترومغناطیسی، اعمال مقررات و نظارت بر حسن استفاده از طیف فرکانسی و حفظ سلامت شبکه‌های رادیویی، هماهنگی و ارتباط با مجامع بین‌المللی مخابراتی به منظور حفظ و احقاق حقوق رادیویی کشور.

۲-۳-۳- جدول ملی تخصیص فرکانس: سندی است به صورت نمودار، نوشتار یا نرم‌افزاری که تخصیص باندهای فرکانسی به سرویس‌های مختلف رادیویی در جمهوری اسلامی ایران را به منظور مدیریت فرابخشی و استفاده بهینه از طیف فرکانس رادیویی، با توجه به نیازهای مخابراتی حال و آینده کشور و با در نظر گرفتن مقررات بین‌المللی رادیویی مشخص می‌کند.

۲-۴- فناوری اطلاعات: تمام اشکال فناوری ساخت، هرگونه سیستم یا زیرسیستم به هم

مرتبط از آن‌ها که به منظور جمع‌آوری خودکار، ذخیره‌سازی، پردازش، مدیریت، تبادل، گردش، کنترل، نمایش، تغییر، مسیریابی، انتقال، دریافت و به‌کارگیری داده‌ها یا اطلاعات در شکل‌های گوناگون اطلاعات، مکالمات صوتی، تصاویر ساکن و متحرک، نوشتاری، ارائه چند رسانه‌ای و سایر اشکالی که هنوز در این ارتباط به وجود نیامده‌اند.

۵-۲- صنعت فناوری اطلاعات: شامل صنعت نرم‌افزار، سخت‌افزار، مغزافزار.

۶-۲- شبکه‌های مادر مخابراتی: عبارت است از کلیه شبکه‌های بین شهری و بین‌المللی که شامل تمامی مراکز بین شهری اولیه، مراکز بین‌المللی و ایستگاه‌های زمینی، ماهواره‌ای و مراکز اتصال شبکه فیبرنوری جهانی در کشور و تمامی سیستم‌های ارتباطی بین آن‌ها می‌گردد.

ماده ۳- فرایند سیاستگذاری، تعیین استراتژی ملی زیرساخت اطلاعات، برنامه‌ریزی، هدایت، حمایت و نظارت بر صنعت فناوری اطلاعات از طریق شورای عالی سیاستگذاری فناوری اطلاعات که وابسته به وزارت است اعمال می‌شود.

۱-۳- این شورا شامل نمایندگان و متخصصین تام‌الاختیار دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله: خبرگزاری جمهوری اسلامی، صدا و سیما، وزارت بازرگانی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت دادگستری، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، وزارت کشور، وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت صنایع و معادن، وزارت کار و امور اجتماعی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، نهاد ریاست جمهوری، قوه مقننه، دو نفر از صنوف مربوطه و دو نفر از متخصصین وزارت خواهد بود.

۲-۳- تصمیمات و دستورالعمل‌های متخذه برای کلیه بخش‌های مرتبط با فناوری اطلاعات لازم‌الاجرا است.

۳-۳- کلیه برنامه‌ریزی‌ها، سیاستگذاری‌ها و تدوین استراتژی‌ها فقط از طریق این شورا اتخاذ و تعیین می‌گردد.

۴-۳- ریاست شورا به عهده وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و معاونین شورا از اعضاء فوق می‌باشند.

۵-۳- عضویت اعضاء به مدت یک سال اعتبار خواهد داشت که از سوی دستگاه مطبوعه قابل تمدید است.

۶-۳- طراحی سیستم مناسب جهت رعایت قانون مالکیت معنوی در فناوری اطلاعات کشور مطابق با اصول قانون اساسی بر عهده شورا است.

۷-۳- شورای عالی موظف است جریان فعالیت‌ها، تحولات و تحقق سیاست‌ها، امور مربوطه و اهداف تعیین شده در این قانون را هر شش ماه یک بار به مجلس شورای اسلامی منعکس نماید.

۸-۳- اساسنامه شورای عالی حداکثر ظرف مدت ۳ ماه پس از تصویب این قانون جهت بررسی و تصویب از طریق مراجع قانونی به مجلس شورای اسلامی ارسال می‌گردد. ماده ۴-۲- به منظور تمهید مقررات و آیین‌نامه‌ها با توجه به تغییرات روزافزون و شرایط محیطی فناوری اطلاعات و نیز بررسی تحقق اهداف و سیاست‌های تعیین شده در این قانون سازمان کل نظام دهی ارتباطات و فناوری اطلاعات وابسته به وزارت تشکیل می‌گردد.

۱-۴- رسیدگی اولیه به شکایات، تخلفات، اختلافات در امور ارتباطات و فناوری اطلاعات به منظور حل اختلافات به عهده این سازمان می‌باشد.

۲-۴- دستورالعمل اجرایی به منظور بررسی‌های لازم، حل اختلاف و احقاق حق از طریق سازمان کل نظام‌دهی ارتباطات و فناوری اطلاعات تأیید و به اجرا گذاشته می‌شود.

۳-۴- تصمیمات مربوطه برای کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی، مشترکین وابسته اعم از دولتی و غیردولتی لازم‌الاجرا خواهد بود.

۴-۴- رسیدگی سازمان مذکور مانع از طرح دعوی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی شاکی در مراجع قضایی نخواهد بود.

۵-۴- اساسنامه سازمان کل نظام‌دهی ارتباطات و فناوری اطلاعات حداکثر ظرف مدت ۳ ماه پس از تصویب این قانون جهت بررسی و تصویب از طریق مراجع قانونی به مجلس شورای اسلامی ارسال می‌گردد.

ماده ۵-۵- به منظور تنظیم و کنترل فضای فرکانسی کشور و تدوین مقررات و تصویب

ضوابط و جداول و معیارهای استفاده بهینه از مدارهای ماهواره‌ای و نظارت و حاکمیت بر آن و چگونگی فضای خالی و غیراستفاده فرکانسی و مونیتور کردن عملیات رادیویی، سازمان کل ارتباطات رادیویی وابسته به وزارت تشکیل می‌شود.

۱-۵- اساسنامه این سازمان کل حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون جهت بررسی و تصویب از طریق مراجع قانونی به مجلس شورای اسلامی ارسال می‌شود.

ماده ۶- به منظور تمهید مقررات، فرایند سیاستگذاری کلان، تدوین استراتژی توسعه بخشی، هدایت، نظارت و اعمال حاکمیت و استفاده از امکانات ماهواره‌ای ملی و بین‌المللی به جهت بهره‌برداری در ارتباطات فضایی و برنامه‌ریزی در طراحی و ساخت این تأسیسات و به کارگیری آن‌ها سازمان کل ارتباطات فضایی، وابسته به وزارت تشکیل می‌گردد.

۱-۶- اساسنامه این سازمان کل حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون از طریق مراجع قانونی جهت بررسی و تصویب به مجلس شورای اسلامی ارسال خواهد شد.

ماده ۷- کلیه قوانین و اساسنامه‌های شرکت‌ها و سازمان‌های تابعه وزارت به منظور اصلاح ساختار، ارائه خدمات نوین و انطباق با این قانون و افزایش قابلیت و ظرفیت‌ها حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون جهت بررسی و تصویب از طریق مراجع قانونی به مجلس شورای اسلامی ارسال می‌شود.

۱-۷- فراهم نمودن زمینه مشارکت، سرمایه‌گذاری، طراحی، ساخت، نگهداری و بهره‌برداری شبکه‌های ارتباطات غیرمادر و نظارت بر عملکرد کلیه شرکت‌ها و مؤسسات فعال در شبکه‌های مخابراتی، پستی و وزارت سرلوحه تحولات و تغییرات اساسی فوق است.

ماده ۸- وظایف و اختیارات وزارت به شرح زیر خواهد بود:

۱-۸- تدوین سیاست‌ها و ضوابط کلی در زمینه شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات.

۲-۸- سیاستگذاری و برنامه‌ریزی، هدایت و نظارت بر شبکه‌های پستی و مخابراتی.

۳-۸- نظارت بر تأسیس، ایجاد، توسعه، نگهداری و بهره‌برداری شبکه‌های مادر پستی، مخابراتی و اطلاع‌رسانی.

- ۴-۸- تنظیم و کنترل فضای فرکانسی کشور و اعمال مدیریت کلان بر این بخش.
- ۵-۸- اتخاذ تمهیدات و فراهم نمودن زمینه رقابت سالم بخش خصوصی در بازار خدمات اطلاع‌رسانی، مخابراتی و پستی و همچنین توسعه کیفی و کمی خدمات مربوطه، صدور مجوز تأسیس و بهره‌برداری برای بخش خصوصی به انحاء مختلف برای ارائه خدمات پستی و مخابراتی و فناوری اطلاعات.
- ۶-۸- توسعه و ترویج فناوری اطلاعات از طریق افزایش پهنای باند و از طریق ماهواره، فیبر نوری، شبکه ملی انتقال داده‌ها با سرعت زیاد در کشور.
- ۷-۸- طراحی و تدوین نظام تولید، توزیع و استفاده کیفی و کمی از اطلاعات از طریق شورای عالی سیاست‌گذاری فناوری اطلاعات و نظارت و حمایت از بخش‌های تولید اطلاعات و تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز آن به منظور دسترسی آحاد مردم به خدمات ذی‌ربط با رعایت حریم حقوقی آن‌ها طبق اصول قانون اساسی.
- ۸-۸- سازماندهی تحولات اساسی و تجدید ساختار و مهندسی جدید استراتژی وزارت به منظور توسعه کیفی خدمات مخابراتی و پستی کشور و ارائه خدمات نوین مطابق با استانداردهای بین‌المللی.
- ۹-۸- حمایت از تحقیق و توسعه برای استفاده کمی و کیفی فناوری‌های جدید در زمینه ارتباطات و فناوری اطلاعات و اشاعه نحوه کاربرد آن‌ها در بخش‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی.
- ۱۰-۸- اتخاذ استراتژی آینده‌نگر و توسعه بخشی ظرفیت‌ها و قابلیت‌ها به منظور انعطاف‌پذیری مکانیزم‌های ساختاری برای توانایی واکنش به تغییرات فزاینده در شرایط محیط و فرصت‌های جدید.
- ۱۱-۸- تدوین ضوابط و استانداردهای فنی، ایمنی و زیست محیطی مربوط به فناوری اطلاعات و ارتباطات و داده‌ورزی در کشور و پیشنهاد آن به شورای عالی سیاست‌گذاری فناوری اطلاعات جهت بررسی و تصویب.
- ۱۲-۸- تدوین و ارائه ضوابط حل اختلاف و تعیین اسناد مورد قبول محاکم قضایی در اختلافات و تخلفات مربوط به فناوری اطلاعات به شورای عالی سیاست‌گذاری فناوری

اطلاعات به منظور بررسی و طی مراحل قانونی.

۱۳-۸- عضویت در اتحادیه‌ها و مجامع بین‌المللی در رابطه با حوزه فعالیت وزارت به نمایندگی از سوی دولت جمهوری اسلامی ایران و اهتمام به همکاری‌ها و قراردادهای بین‌المللی و دو جانبه امور پستی، مخابراتی، فناوری اطلاعات و ارتباطات فضایی.

۱۴-۸- ارائه خدمات، تأمین نیازها و دستورالعمل‌های شورای عالی سیاستگذاری فناوری اطلاعات.

۱۵-۸- اهتمام به تأمین، تجهیز و توسعه مخابرات فضایی، ایستگاه‌های ماهواره‌ای، مراکز کنترل فرکانس و استفاده از خدمات پرتاب‌کننده‌های موجود در سایر کشورها و اهتمام به طراحی و ساخت آن‌ها در داخل کشور.

۱۶-۸- به رسمیت شناختن و ارتقاء جایگاه مصرف‌کننده به عنوان ناظر و تمهیدات مورد نیاز آن و نیز رعایت حریم و حق دسترسی مردم به ارتباطات و فناوری اطلاعات مطابق با اصول قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

۱۷-۸- تمهیدات لازم به منظور واگذاری بخش‌های قابل واگذاری وزارت به بخش خصوصی و ایجاد رقابت سالم.

۱۸-۸- تصویب سیاست‌ها و هدایت امور مربوط به طرح و چاپ و انتشار تمبر اوراق بهادار پستی و صدور مجوز ورود و استفاده و ساخت ماشین‌های نقش تمبر و اعمال نظارت بر کلیه امور مربوط به آن.

۱۹-۸- بررسی و تأیید تجهیزات پایانه مخابراتی و فناوری اطلاعات و ارتباطات و نظارت بر کیفیت محصولات از طریق اعمال (Type Appraisal) استانداردهای مصوب بین‌المللی.

۲۰-۸- ارائه برنامه‌های توسعه و صدور نرم‌افزار به شورای عالی سیاستگذاری فناوری اطلاعات جهت بررسی و تصویب.

۲۱-۸- ارائه برنامه‌های توسعه اشتغال و ترویج آموزش از طریق فناوری اطلاعات به شورای عالی سیاستگذاری فناوری اطلاعات برای بررسی و تصویب.

۲۲-۸- صدور مجوز برای تأسیس و بهره‌برداری شرکت‌های خدماتی بزرگ که

عملکردها و فعالیت‌های بین‌المللی در زمینه ارتباطات و فناوری اطلاعات دارند.
ماده ۹- هر شخص حقیقی یا حقوقی به تمام یا قسمتی از امکانات، تأسیسات، تجهیزات و دستگاه‌های ارتباطی مربوط به شبکه‌های عمومی پستی، مخابراتی، ماهواره‌ای و ارتباطات و فناوری اطلاعات به هر نحوی صدمه وارد نماید، علاوه بر جبران خسارات وارده به پرداخت منافع از بین رفته طبق تشخیص متخصصین ذی‌ربط و تأیید وزارت ملزم خواهد شد.

ماده ۱۰- پس از تصویب این قانون، نقش حاکمیتی کلیه نهادهای موازی حاکمیتی لغو می‌شود و امور حاکمیتی فناوری اطلاعات در شورای عالی سیاستگذاری فناوری اطلاعات وابسته به وزارت تجمیع و تمرکز می‌یابند.

ماده ۱۱- وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌تواند پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و به منظور اصلاح ساختار، تحولات و مهندسی جدید وزارت، نسبت به تغییرات و جابه‌جایی نیروی انسانی، جذب نیروی انسانی متخصص، امکانات و تجهیزات، منابع مالی و اعتباری، ساختمان‌ها و املاک متعلق به شرکت‌ها و مراکز وابسته به رفع نیازهای ستاد وزارت یا بخش‌های مختلف و همچنین در راستای مواد ۲، ۴ و اجرای کامل مواد ۱، ۲۸، ۱۰۳، ۱۱۶ و ۱۲۴ قانون برنامه سوم توسعه حداکثر ظرف مدت ۹ ماه پس از تصویب این قانون اقدامات لازم را به عمل آورد.

ماده ۱۲- تهیه و پیشنهاد قوانین مورد نیاز در قلمرو فناوری اطلاعات مانند قانون حمایت از داده‌ها، قانون مالکیت معنوی، قانون مبادله اطلاعات الکترونیکی، قانون امضاء دیجیتالی، قانون نحوه دسترسی سراسری به شبکه‌های اطلاعات و نیز قوانین قضایی و امنیتی الکترونیکی و دیگر قوانین مورد نیاز در این رابطه به شورای عالی سیاستگذاری جهت بررسی و ارائه آن از طریق مراجع قانونی به مجلس شورای اسلامی جهت بررسی و تصویب.

ماده ۱۳- کلیه سیاست‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و امور اتخاذ شده از طریق دستگاه‌های تعیین شده در این قانون پس از تصویب، برای کلیه بخش‌های دولتی و غیردولتی مرتبط لازم‌الاجرا می‌باشد.